

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redakcija in upravnishve je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.958.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 13. februarja 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 19.

Ideja nove protidraginjske akcije še ni opuščena!

Minister za socialno politiko gosp. Simonović, kateremu je vlada naložila nalogo, da skuša potom recepta, ki ga v naši državi že predobro poznamo, zmanjšati odgovornost vlade za nevezdržne razmere, se ni še v zadostni meri prepričal, da taka sredstva nimajo več na maso uprav nobenega učinka. Drakonične kazni in — skoro bi rekli — demagoške pretnje z rekvizicijo lokalov, vse je ostalo brez zaželjenega učinka. Vsa naša industrija in trgovina je sprejela nov načrt pobijanja draginje s splošnimi protesti, konsumenti gledajo pa na zamišljeno akcijo deloma indiferentno, deloma pa z začudenjem in pomilovanjem nad onemoglostjo vlade, ki si iz zadrege ne zna drugače pomagati. Izstradano maso brezposelnih se danes ne da več tolažiti z naredbami. Vlada naj bi raje zagotovila domačim tovarnam nemoteno vporabo polne kapacitete, omogočila naj bi popoln razmah vseh produkcijskih sil naše zemlje, da se zaposli ljudstvo, da pride blagostanje v državo. To bi brez dvoma učinkovalo mnogo bolj kot pa pretnje z rekvizicijami lokalov, odvzemom obrtnih pravic itd.

Dovolj je bilo eksperimentov, dovolj brezplodnega preganjanja in šikan trgovstva. Po dobljenih izkušnjah bi morala vendar tudi že vlada uvideti, da je treba kreniti na drugo pot, na pot pozitivnega dela in pospeševanja vseh produkcijskih sil. Država mora spoštovati vsaj najbolj primitivne ekonomske principe, ako neče našo produkcijo popolnoma paralizirati in onemogočiti vsak razmah.

Mi Slovenci imamo dovolj vzrokov, da najodločnejše protestiramo proti kateremusikoli novemu poskusu te vrste pobijanja draginje. Vsaj je še prosluli zakon o pobijanju draginje iz leta 1921 pri nas v polni veljavi in se še vedno najkrutejše izvaja. Kakor skoro v vsakem, je tudi v zadnjem »Uradnem listu« razglašenih šest novih obsodb. Vseh šest trgovcev je kaznovanih, ker niso imeli označe-

nih cen. Obsojeni so na zaporno in na denarno kazen! In če pogledamo nazaj po »Uradnem listu«, vidimo skoro v vseh primerih isti »zločin«. Res se mora »zločin« skonstruirati z veliko umetnostjo, da se dobi zvezo dejanja revnega kramarja, ki nima slučajno vidno razobešene cene, z verižništvom!

G. minister za socialno politiko bi moral pregledati samo nekaj števil naših »Uradnih listov« in prepričal bi se prav lahko o uspehih dosedanjega zakona. Žigovanje trgovcev in obrtnikov za prazne formalnosti, postavljanje na pranger ljudi, ki delajo noč in dan za to, da dajo skoro ves skupiček davkarji, to so rezultati prisilnih protidraginjskih akcij, ki na regulacijo cen nimajo in ne morejo imeti uprav nobenih vplivov. Zato proč s takimi poizkusi!

Trgovce, industrijalec in obrtnik ve, da ne more pričakovati danes od

države prevelike podpore. Edino kar zahteva je, da ga država pusti v miru, da ga ne ovira v njegovi podjetnosti, da mu ne ubija dobre volje. Naše gospodarstvo preživlja danes skrbi polne čase. Konkurzi so na dnevnem redu, velika podjetja ustavljajo plačila, tovarne krčijo obrate, zapirajo vrata! Mar bi imeli pri dobri konjunkturi toliko brezposelnih? Trgovce se trudi, da razpeča blago po najnižjih cenah, sili ga v to velika konkurenca. Poleg tega so konsumenti povsod že organizirani v raznih konsumnih, aprovizacijskih i. d. združenjih, ki uživajo s strani države vse mogoče privilegije. Ali ne nudijo take organizacije najboljše sredstvo za pozitivno pobijanje cen? Zakaj potem še posebnih mer?

Protesti proti novemu načrtu so bili dovolj glasni in pričakovati bi bilo, da jih bo g. minister vpošteval in načrt že umaknil!

Konvencije za zaščito industrijske svojine.

V oktobru leta 1925 se je vršila v Haagu peta mednarodna konferenca, ki si je nadelala nalogo, da revidira glavno pariško konvencijo in ostale obstoječe aranžmane o zaščiti industrijske svojine in sicer madridski aranžman iz leta 1891 o mednarodni registraciji tovarniških in trgovskih žigov ter označbe izvora blaga. Razen tega je bil tej konferenci predložen načrt novega (haškega) aranžmana o mednarodnem depozitu vzorcev in modelov. Naša država, ki pripada Mednarodni pariški uniji za zaščito industrijske svojine, je doslej ratificirala v letu 1921 samo pristop k glavni pariški konvenciji za zaščito industrijske svojine in k madridskemu aranžmanu o mednarodni registraciji žigov ter se ima sedaj odločiti, da-li ratificira svoj pristop k obeh konvencijam o specijalnim aranžmanom o zaščiti industrijske svojine, kakor so bili revidirani odtlej izdelani v projektu v Haagu dne 6. novembra 1925.

Za našo industrijo, obrt in trgovino je gotovo važno, kakšno stališče bo zavzela naša država v tem vprašanju. V naslednjem pričujemo iz-

javo, ki jo je dala v tem pogledu naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo na poziv Uprave za zaščito industrijske svojine v Beogradu:

»Pristop naše države k pariški občli konvenciji o zaščiti industrijske svojine in k madridskemu aranžmanu o registraciji tovarniških in trgovskih žigov je naša država ratificirala že leta 1921. V kolikor je bilo besedilo teh dveh dogovorov izpremenjeno odtlej izpopolnjeno s haško revizijo, ne gre za take nove določbe, ki bi izpreminjale bistvo prejšnjega teksta. Ker izpreminjavalnih predlogov ni mogoče staviti, temveč je treba revidirano besedilo ali odobriti, ali pa odkloniti, smatra zbornica za umestno, da se ratificira pristop naše države k preje omenjeni revidirani pariški občli konvenciji o zaščiti industrijske svojine ter k izpopolnjenemu madridskemu aranžmanu o mednarodni registraciji tovarniških in trgovskih žigov.

Glede besedila pariške konvencije zbornica pripominja, da določilo člena 10. bis, ki se nanaša na prepoved nelojalne konkurence, ustreza intencijam tukajšnjih gospodarskih krogov.

Pri tej priliki opozarja na svojo predstavo Ministrstvu trgovine in industrije, v kateri je predlagala, da se izdela na podlagi izjav prizadetih gospodarskih korporacij osnutek zakona za pobijanje nelojalne konkurence.

Haaška revizija madridskega aranžmana o mednarodni registraciji žigov vsebuje izpremembe, ki se nanašajo na takse. V tem pogledu ni razloga, da bi se ugovarjalo ratifikaciji. Vendar pa glede določb tega aranžmana, koje je vseboval že v prejšnji, od naše države ratificirani obliki, zbornica pripominja, da ta aranžman za našo trgovino in industrijo nikakor ni ugoden. On sicer ustreza interesom industrijsko in trgovsko visoko razvitih držav, ki z njim le pridobe, dočim naša razmeroma mlada in slabotna industrija in trgovina z zaščito svojih žigov v inozemstvu nima dosti pridobiti, pri tem pa v lastni državi jako težko občuti konkurenco ogromnega števila zaščitnih inozemskih žigov. Ker pa je naša država pristopila k temu aranžmanu že leta 1921 ter obstoja med veljavnostjo pariške občle konvencije za zaščito industrijske svojine in madridskim aranžmanom za mednarodno registracijo žigov junctim (čl. 12. drugi odst.), za enkrat ne kaže drugega, nego da pristanemo tudi na haaško revizijo tega aranžmana, ker bi si z odklonitvijo svojega položaja ne izboljšali.

Madridski aranžman glede zabrane lažnjive označbe izvora blaga v izpremenjenem haaškem tekstu za naše trgovinske razmere vsaj za enkrat še ni sprejemljiv.

Ta zabrana, ki se nanaša na napačno označbo kraja, ne da bi bilo treba, da je tudi ime tvrdke napačno označeno, bi onemogočila trgovino tudi s takimi predmeti, pri katerih ima označba kraja v trgovskem poslovanju samo pomen tipa, ne da bi hotel razpečevalec pri tem varati javnost. To bi bilo razvoju naše trgovine in že splošno vpeljanemu načinu trgovskega poslovanja jako v kvar. Smatramo zato za primernejšo določbo čl. 10. pariške občle konvencije o zaščiti industrijske svojine, ki v zadostni meri ustreza namenu, da se prepreči

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.
(Nadaljevanje.)

e) Nekaj statutih dovoljuje, da se po edinim članom načelstva z določenim posebnim delokrogom daje stalen honorar. Ni prigovora; če je član načelstva strokovnjak, ki vse svoje delo posveča družbi, je to jako primeren način, zlasti če je spojen s tantijemo, saj je odplatek voščilnih uradnikov delniških družb navadno tudi stalna plača, spojena s tantijemo ali posebnim honorarjem.

2. Izvršilni odbor. Ta je po statutih navadno dovoljen, ne pa predpisan. Redno, pa ne vedno, je obenem določeno, da tako članom formalnega izvršilnega odbora kakor poedinim članom načelstva, ki so jim poverjene posebne naloge, posebno nagrado dovoljuje načelstvo, ne skupščina. To ni doslovno v skladu z regulativom, ki prepisuje statutu, da mesto skupščine določi kot organ, ki priznava tak odplatek, le direkcijski ali nadzorstveni svet. No v večini statutih je vsaj rečeno, da se te vrste nagrade smejo izplačevati le iz posebnega v to svrhu

po skupščini dovoljenega kredita in v ti obliki se stvar še more odobravati; povsem nedopustna pa je, če te omejitve ni, ne le, ker je zoper regulativ, nego tudi, ker je lahko vir velikih zlorab. Pomankljivi je par statutih, ki sicer določajo, da kredit dovoljuje skupščina, ne povedo pa, kdo ga izrablja, kdo odreja nagrade. Par statutih dovoljuje za člane izvršilnega odbora stalne prejemke.

3. Nadzorstveni organi. O povračilu izdatkov, storjenih v interesu družbe, govore statuti bolj redko. Navadni način odplatka je honorar, ki ga določa skupščina. Kako se deli in kdo ga deli med člane nadzorstvenega sveta, ali med poedine preglednike, pa navadno ni, vsaj ne jasno rečeno. Ker je nadzorstveni svet organizovan odbor, bi se v dvomu dalo misliti, da si sam razdeli nagrado; bolj težko je to trditi glede revizorjev, tu bo morda stvar skupščine, da določi individualne nagrade. Nedopustno je vse-kakor, kakor je hotel eden izmed osnutkov, da načelstvo določaj nadzorstvenim organom nagrado; vsaj nepraktična je določba, da skupščina odredi honorar naprej, za nadzorstveni svet bi to — po analogiji — tudi nasprotovalo čl. 192. trg. zak. Tantijema je redok način odplatka, tudi ne baš praktičen, dobra pa je v enem

teh primerov določba, da se tantijemi načelstva in nadzorstvenih organov sorazmerno krčita, če ostanek čistega dobička ne zadostuje za popolno izplačilo obeh. — Tantijema je po procentih vedno znatno nižja od tantijeme načelstva; naravno, ker ima nadzorstveni svet redno manj členov nego načelstvo in pač tudi manj posla. — V enem primeru za kontrolne organe sploh ni določeno odplatek.

H. Skupščina.

Najvišji organ delniške družbe je občli zbor, skupščina delničarjev. Ona je, kot ustanovna skupščina podpisnikov, ugotovila, da se družba ustanovi, ona ji je dala ustavo, statut. Samo ona more statut izpreminjati, ona je — redno — oni organ, ki sklene razdor družbe. Skupščina je tudi najvišji upravni organ: ona — načelno — voli ostale organe in z volitvijo načelstva upliva tudi na zastopstvo družbe, ki ji je sicer po zakonu odvzeto, ona opoziva poštavitel organov, ona odloča o letnih računih, zlasti o bilanci, daje organom družbe odvezo (absolutorij) in odreja, kako naj se porabi čist dobiček.

Rekel sem, da je skupščina najvišji

organ delniške družbe. Ali je tudi res najvažnejši in najupljivnejši? Gotovo je najvažnejši v toliko, da se cela vrsta življenjskih pojavov v družbi brez nje ne more izvršiti, da je nenadomestljiva, dočim so drugi organi družbe vsaj po zakonu njene tvorbe. Najvažnejši organ pa ni za tekoče poslovanje, tu je njen upliv deloma že po zakonu (zastopstvo), deloma po stvari sami jako omejen; dejanski pa je pri mnogih delniških družbah stvar celo ta, da skupščina sploh nima skoro nobenega upliva v družbi, ker je celo v onih stvareh, kjer ji zakon in statut dajejo vso moč, povsem odvisna od svojih lastnih organov, načelstva in nadzorstvenega sveta. Vsako toliko se dogaja, da skupščina odobri letno poročilo svoje uprave, ne da bi sploh le poskusila ustvariti si samostalno sliko o poslovanju družbe in uspevanju njenega podjetja, ne da bi večina njenih članov poročilo in bilanco sploh le razumela. To velja skoro brez izjeme, če poročilo obeta količkaj prilično dividendo, še-le če ta pade ali izgine, če se v javnosti pojavijo neugodni, resnični ali neresnični, glasovi o podjetju, o njega upravi, o posameznih članih načelstva, se vzbude delničarji in postanejo neprijetni ali celo — baš radi svoje nepoučenosti — naravnost nevarni,

namerno varanje javnosti glede izvoza blaga.

Glede vprašanja ratifikacije haaškega aranžmana o mednarodnem depozitu vzorcev in modelov stoji zbornica na odločno odklonilnem stališču. Ratifikacija tega aranžmana bi omogočila zaščito ogromnega števila inozemskih vzorcev in modelov v naši državi, ne da bi bilo treba te vzorce pri nas še posebej prijaviti. To bi povzročilo naši mladi industriji preobčutno konkurenco inozemskih vzorcev in modelov ter bi bilo le v škodo našemu gospodarskemu razvoju. Ratifikacija bi bila tem škodljivejša zato, ker bi mednarodni poleg (depot) nudil zaščito tudi v primeru, ko bi taka zaščita inozemskega vzorca ali modela v naši državi ne imela drugega resnejšega namena, nego ta, da inozemski industrijec razširi svoj monopol v uporabi tudi na našo državo, ne da bi ga dejansko tudi izkoriščal.

Razsodbe Upravnega sodišča v Celju.

Občina je dolžna postaviti v proračun stroške za stvarne šolske potrebščine, katere odobri okrajni šolski svet. Obvestilo okrajnega šolskega sveta je pravnoveljavno, tudi če ne vsebuje pravnega pouka.

Tožba občine Vodice zoper odločbo pokrajinske uprave v Ljubljani z dne 4. aprila 1923, št. 9946 glede občinskega proračuna 1923.

Izrek: Tožba se zavrne in tožitelj obsodi na plačilo stroškov postopanja pred upravnim sodiščem v znesku 63 Din, ki so narasli zastopniku soudeležene stranke predsedniku kr. šolskega sveta na Golem Fr. Kristanu za vožnjo iz Ljubljane v Celje in nazaj.

Pokrajinska uprava, odd. za notr. zadeve, je z odločbo od 4. aprila 1923, št. 9946 med drugimi odredila, da se v občini Vodice pobira namesto sklenjene in odobrene predlagane 100% doklade na užitino od vina in vinskega mošta 250% doklada, ker se je z ozirom na pravnomočni odlok okrajnega šolskega sveta v Kamniku od 30. oktobra 1922, št. 2146 morala vstaviti v proračun za stvarne šolske potrebščine javne osnovne šole na Golem celotna postavka v znesku 22.822 Din 50 p. Zoper ta odlok je občina Vodice pravočasno vložila tožbo na upravno sodišče.

V tožbi na upravno sodišče navaja tožitelj, da se zakon ni pravilno uporabil, kajti krajni šolski svet na Golem je sprejel v svoj proračun za leto 1923 tudi stroške za šolsko poslopje na Golem, dasi se komisijska razprava o stavbnih stroških sploh ni vršila in se tudi postopanje o ugotovitvi stavbišča kljub komisijski razpravi okr. šolskega sveta ni končalo z odločbo. Dalje trdi tožba, da odlok okr. šolskega sveta od 30. oktobra 1922, št. 2146 o proračunu stvarnih šol-

skih potrebščin osnovne šole na Golem za leto 1923 sploh ni pravnomočen, ker nima podlaga o pravnih sredstvih in z ozirom na predpise zakona o pravnih sredstvih tudi ne more postati pravnomočen, temveč je ničen. Ker se opira izpodbijana odločba pokrajinske uprave na ta ničen odlok okr. šolskega sveta, iz tega razloga je tudi omenjena odločba pokrajinske uprave nezakonita v toliko, v kolikor se je 100% doklada na užitino od vina in vinskega mošta dvignila na 250%.

Upravno sodišče je pri presoji tožbenih točk nastopno preudarjalo:

V smislu čl. 66., odst. 5. kranjskega občinskega reda ima deželni odbor pravico in dolžnost postaviti v proračun to, kar je občina dolžna plačati ali vsled kake odločbe ali vsled kakega po zakonitih določilih izvršljivega pisma, a je občinski odbor opustil to postaviti v proračun. Da se morajo ti zvišani zneski plačati, sme deželni odbor dogovorno z deželno vlado naložiti doklade k davkom. Po točki III. št. 3. celokupne Narodne vlade SLS v Ljubljani od 14. novembra 1918, št. 111 so vsi posli deželnih odborov prešli na Narodno vlado SHS v Ljubljani oziroma na njene stvarno pristojne oddelke in končno od teh na pokrajinsko upravo za Slovenijo, vsled česar je kompetenca pokrajinske uprave podana, kar tožitelj tudi pripoznava.

Ali je pokrajinska uprava bila upravičena uradoma postaviti v proračun občine Vodice za leto 1923 znesek, potreben za nakup zemljišča za stavbo šolskega poslopja na Golem, to je odvisno od činjenice, je-li občina dolžna prispevati omenjeni znesek vsled izvršljive listine ali ne. Izpodbijani upravni akt pokrajinske uprave se sklicuje na odlok okrajnega šolskega sveta. Gre tedaj za vprašanje, ali je odlok okrajnega šolskega sveta v Kamniku z dne 30. oktobra 1922, št. 2146, izvršljiv ali ne. Glasom spisov upravnih oblastev je višji šolski svet z odlokom od 12. oktobra 1921, št. 9212, ustanovil enorazredno javno osnovno šolo na Golem. Na podstavi tega odloka je novi krajni šolski svet na Golem v svoji seji dne 15. oktobra 1922 v smislu § 11, točka n) zakona od 23. oktobra 1922, kranjski dež. zak. št. 66 o šol. nadzorstvu sestavil proračun za l. 1923 v skupnem znesku 364.575 Din. Okrajni šolski svet v Kamniku je kot odobritveno šolsko oblastvo na podstavi § 26., točka 8. omenjenega šolskega zakona znižal proračunski znesek na 22.822 dinarjev 50 par in o tem obvestil tudi županstvo občine Vodice z naročilom, da pravočasno poskrbi za pokritje in vplačilo tega primanjkljaja ter da izroči vplačane prispevke v četrtletnih obrokih v začetku vsakega četrtletja krajnemu šolskemu svetu na Golem. Ta odlok okr. šolskega sveta ni bil opremljen s podukom o pravnih sred-

stvih. Tožitelj trdi, da to nasprotuje zakonu o pravnih sredstvih, da je vsled tega formalnega nedostotka odlok ničen in da ne more postati pravnomočen. Zakon o pravnih sredstvih z dne 12. maja 1896, avstr. drž. zak. št. 101 velja le za politična (obča upr. oblastva), ne pa za šolska oblastva. Poleg tega pa ta zakon ne proglašuje ničnost razzsodb in naredb, ki jim nedostaja poduk o pravnih sredstvih, marveč dovoljuje le posebno pritožbo za odpravo tega nedostotka. Zakon od 19. marca 1876, avstr. dr. z. št. 28, določa sicer, da prične teči rok za pritožbe šole z dostavo takega odloka, ki je opremljen s podukom o pravnih sredstvih, a ta zakon velja le za področje finančne uprave. Za šolska oblastva velja v danem primeru le predpis § 47. zakona od 23. oktobra 1912, kraj. dež. zak. št. 66 o šolskem nadzorstvu. Po tem paragrafu grede pritožbe zoper odločbe okrajnega šolskega sveta na dež. šolski svet (sedanji višji šolski svet) in se ima pritožba tekom 14 dni po dnevu dostave izpodbijane odločbe vložiti pri onem oblastvu, ki je dotično odločbo izdalo. Ker ni drugih zakonitih odredb, se opustitev poduka o pravnih sredstvih ne more smatrati za protizakonitost in za bistven nedostatek v postopanju.

Ker vsebuje že § 47. zakona o šolskem nadzorstvu vse potrebne predpise o pravnih sredstvih, zaradi tega se ne more trditi, da bi opustitev takega poduka mogla neugodno vplivati na materialni pravni položaj stranke, t. j. v danem primeru občine. Opustitev poduka o pravnih lekkih je kršitev zgolj interne razpisa ministrstva za uklin bogočastje od 14. maja 1876 o načelih upravnega postopanja. Za izvrševanje tega razpisa so oblastva le službeno odgovorna višjim oblastvom, ne izvirajo pa iz tega razpisa nikakoršne pravice oseb, ki so udeležene pri postopanju kot stranke. Ker se občina v odprtem roku ni pritožila zoper odlok okr. šolskega sveta, je postal ta odlok pravnomočen. Odlok bi le potem ne imel obvezne moči, če bi okrajni šolski svet ne bil pristojen za izdajo omenjenega odloka. Tak nedostatek pa v danem primeru ne obstoja, ker mora po § 26, točka 8. zakona o šolskem nadzorstvu okr. šolski svet pregledati in odobriti vsakoletne proračune o stvarnih šolskih potrebščinah krajnih šolskih svetov ter na podstavi odobrenega proračuna zaradi kritja primanjkljaja županstvo na nje odpadajoče zneske z naročilom objaviti, da poskrbe za pravočasno kritje potrebnih zneskov.

Iz zgoraj navedenih dejstev sledi, da so pogoji § 66. odst. 5. kranjsk. občinskega reda izpolnjeni in pokrajinska uprava nikakor ni imela povoda preiskati, je-li odlok okr. šolskega sveta v Kamniku stvarno upravičen ali ne, temveč se je morala ozirati le na činjenico, ali je odlok izvršljiv ali ne. Z vprašanjem, je-li postavitev del-

nega zneska za gradnjo šolskega poslopja, namreč stroškov za stavbišče, v proračun krajnega šolskega sveta upravičena v času, ko načrti za šolsko stavbo še niso izgotovljeni in stavbni stroški še niso določeni, temveč je pravnomočno določen šole novi šolski okoliš ali sedež šole, s tem vprašanjem se pokrajinska uprava ni imela baviti. Pripominja se le, da je okr. šolski svet 19. oktobra 1922 pod št. 2058 izdal odlok ne le krajnemu šolskemu svetu na Golem, temveč tudi županstvu občine Vodice, da je edino le povodom komisijske razprave določeno stavbišče na Golem sposobno za zgradbo novega šolskega poslopja. Iz tega sledi, da je tudi stavbišče za šolsko zgradbo določeno. Ker je torej šlo za izvršljivo odločbo okr. šol. sveta od 30. oktobra 1922, št. 2146, je bila pokrajinska uprava v smislu § 66. odst. 5. kranjsk. obč. reda dolžna dotični znesek, ki ga je občina kljub izvršljivosti samolastno črtala, postaviti v proračun in zaradi kritja v ta namen potrebnih višjih potrebščin doklade primerno zvišati. Z nadaljnjim vprašanjem, je-li bilo potrebno, da so se ravno doklade na užitino od vina in vinskega mošta od predlaganih 100% na 250% zvišale in je-li zvišanje za 150% upravičeno, s tem upravno sodišče ni imelo povoda se baviti, ker tožba na upravno sodišče ne navaja nobenih takih tožbenih točk.

Kupujmo in podpirajmo
izvrstno
KOLINSKO CIKORIJO
domači izdelek.

Trgovina.

Pravilnik o prodaji očetne kisline. Ta teden se bo vršila v ministrstvu narodnega zdravja anketa strokovnjakov o očetni kislini. Nato bo ministrstvo narodnega zdravja sporazumno z ministrstvom trgovine in industrije izdalo nov pravilnik o prodaji očetne kisline. V tem pravilniku bo določeno, kako jaka očetna kislina se bo mogla prodajati konsumentom.

Velesejem v Solunu. Mednarodni sejem v Solunu se vrši od 15. do 31. maja t. l. Prospekte za sejem in prijavnice za udeležbo razstavljalcev dobijo intereseanti v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Število trgovin v Srbiji. Po statističnih podatkih je število trgovin v Srbiji porastlo za 870 na 1022, t. j. za 500 odstotkov in to od leta 1919 do 1925.

Avstrijski uvoz v Rusijo. Anketa, ki je bila v glavnem sklicana po inicijativi avstrijskih socialistov in ki je imela urediti in pospešiti gospodarske odnose med Avstrijo in Rusijo, se je zaključila z lepim uspehom. Te dni se bo vršila v Narodni banki še posebna konferenca z zastopnikom ruske importne in eksportne družbe »Rutac«, na kateri se bodo končno rešila tehnična in tarifna vprašanja, ki so

ne morda samo organom družbe, nego družbi sami.

To nesoglasje med zakonitim položajem skupščine in njeno dejansko brezmočjo je najslabša stran ustroja delniške družbe, tem opasnejša, ker je prirodna napaka, ki se radikalno ne da ozdraviti. Prirojená napaka pa ne tiči toliko v pravni konstrukciji oblike delniške družbe, nego v človeških slabostih delničarjev samih, o katerih sem že govoril na drugih mestih. Danes treba priznati: čim se delnice porazidejo v široko občinstvo, si delničarji sami niso več v svesti, da so člani družbe; oni so mali ali večji kapitalisti, ki so denar naložili ne na obresti, nego na dividendo, nadejajoč se seveda, da bo dividenda višja od povprečnih obresti. Da imajo tudi druge pravice, da so si več ali manj sami krivi, če jih ne izvršujejo, tega se redno ne zavedajo, brez prav posebne izpodbude jim čisto ne pride na misel priti na skupščino in — priznajmo — za družbino podjetje skoro ni škode, če jih ni, ker večinoma o stvari ničesar ne razumejo. Drugačnja je stvar, če so delnice ostale v rokah maloštevilnih oseb, ki se spoznajo. Tu se seveda ne da trditi, da je skupščina zbor neukih ljudi, ki so prišli plesat, kakor se jim bo godlo — toda tu se pojavi vpra-

šanje, zakaj dokaj dragi in na vsak način neukretni in zamudni aparat skupščine, kajti če pri velikem številu delničarjev navadno ni sposoben stvarno vršiti svojih zakonitih funkcij, ga pri malem številu delničarjev sploh ne bi bilo treba, saj bi se posvetovanje lahko vršilo na drug način, na neslovesnem sestanku, pismeno. Navzlic napakam v funkcijoniranju skupščine bo moral biti odgovor vendar ta, da je ni mogoče opustiti. Ne glede na to, da je vendar mogoče, da pri nekaterih delniških družbah skupščina funkcijonira dobro, je na vsak način potrebno in vstreza človeški naravi in modernim načelom, da ima skupina ljudi, ki imajo vsaj v izvestnem pogledu skupne interese in ki so za te interese nekaj svojega — pri delniški družbi del svoje imovine — žrtvovali, vsaj priliko, da se o teh interesih posvetuje in daje svojim zaupnikom, organom družbe, navodila, in priliko, da o svojih skupnih interesih odloča. Stvar je analogna kakor v demokratski urejeni državi, ki priznava državljanom pravico odločanja v najvažnejših stvareh ter jim daje priliko za sodelovanje, prepuščajoč jim v obče, da svoje pravice izvršujejo ali ne; tudi v državi so državljanske pravice — zopet vobče — enake brez ozira na sposobnost

državljanov, izvrševati jih. Seveda primera šepa, ali analogije je vendar precej in kakor si danes ne moremo misliti moderne države brez parlamenta, dasi imamo dovolj povoda dvomiti, ali je to objektivno najboljši način sodelovanja državljanov pri državnih poslih, tako tudi ne bo mogoče konstruirati delniško družbo brez skupščine. Niti olajšav, ki so mogoče n. pr. pri družbi z omejeno zavezo ali tudi pri zadrugi, si ne moremo misliti pri delniški družbi, ki ima delnice na imetnika, pri kateri družba, t. j. njeno načelstvo, niti samo ne ve vedno, kdo so člani. Takih družb pa je velika večina in iz gospodarskih razlogov niti ni pričakovati, da bi se to izpremenilo. Kakor danes, tako bodemo torej tudi naprej morali računati s skupščino in stvar novega zakona bo zopet le, da delničarjem nudi vse prilike za sodelovanje v družbi, ki se dajo spojiti s celim njenim ustrojem in namenom, da skrbi, kolikor mogoče, za red in čistost poslovanja skupščine same in štiti manjšino, kolikor je brez kvara mogoče pri družbi, ki je zgrajena na večinskem načelu.*

* En važen smisel ima skupščina vedno, tudi ako delničarji stvarno ne sodelujejo, namreč ta, da načelstvo po oseh zalagateljev izve, v čegavih rokah so delnice ali vsaj

Naš trgovinski zakonik je tudi glede skupščine jako pomanjkljiv, delniški regulativ ga je skušal na že znani način popolniti s tem, da točno predpisuje statutom minimalno vsebino določb o skupščini, tudi tu seveda brez posebnih sankcij, zlasti glede izvrševanja manjšinskih pravic.

I. Redne in izredne skupščine. Delokrog.

Statuti ločijo redne in izredne skupščine. Dasi so formalnosti in poslovanje pri obojih vobče iste, je delitev upravičena vsaj v toliko, da lahko imenujemo redno ono skupščino, ki naj izvršuje periodično, po zakonu in statutu skupščini izključno prepuščene upravne akte odobravanja letnih računov (bilance), delitve čistega dobička in odvezavanja načelstva; ta skupščina se mora vršiti vsako leto enkrat. Vsi drugi, skupščini po zakonu in statutu prepuščeni akti se sicer redno tudi izvršujejo na tej skupščini, toda ni, da bi se morali, zanje se lahko sezone tudi posebna skupščina, ta je potem ravno izredna.

njih večina. Da to ni brez pomena, je gotovo; če se primerja, kdo je založil delnice za prejšnjo skupščino, se vidi, ali in kako so se izpremenili delničarji; take izpremembe imajo v praksi lahko dalekosežne posledice.

v zvezi z avstrijskim uvozom industrijskih produktov v sovjetsko Rusijo.

Francosko-nemška trgovinska pogodba. Kot podlaga za provizorno pogodbo med Francijo in Nemčijo se navajata sledeči dve točki: Franciji se dovolja znižana carina za uvoz zgoraj zeleljave v času od 1. marca do 31. maja. Nemčiji pa se dovolja znižana carina za uvoz pohišta in električnih aparatov v času od 1. aprila do 30. junija.

Uradne novice na berlinski borzi z jajci so bile 8. t. m.: a) domače nemško blago: velika, popolnoma sveža, žigosana jajca 11 do 12, sveža preko 55 g 18, sveža pod 55 g 15; inozemsko blago: posebno velika jajca 22, velika 18,5, normalna 13,5—14,5, majhna in umazana 10—10,5, majhna v apnu 10—10,5, danska v apnu 16,5 pfeniga za komad. Blaga primanjkuje.

Zastopnika za razpečavanje novega elektrodinamičnega radiotelefona »Halophon 4« se išče. Interesenti se naj obrnejo neposredno na »Ausländische Wirtschaftsdienst«, Wien I., Elisabethstr. 9.

VII. trgovski sejem v Bruslju. V Bruslju se vrši VII. trgovski sejem od 7. do 21. aprila t. l.

Poljsko-ruska trgovska zbornica v Moskvi. Kakor so ustanovili poljsko-rusko trgovsko zbornico v Varšavi, tako bodo ustanovili enako zbornico tudi v Moskvi. Te ustanovitve smatrajo za začetek poživljenja trgovskih stikov med obema državama.

Otvoritve Poljsko-ruske trgovske zbornice v Varšavi. O priliki otvoritve Poljsko-ruske trgovske zbornice so dospeli iz Moskve kot delegati Malinev, Daniševski in Maprosow. V spremstvu sovjetskega poslanika na Poljskem Vojkova in predsednika poljskega trgovskega zastopstva so moskovski delegati obiskali glavna poljska industrijska podjetja, v prvi vrsti velike tovarne v Gornji Sleziji; ogledali so si tudi zgodovinske zanimivosti v Krakovem. Povsod so jih industrijski krogi pristrčno sprejeli.

Dobiček sovjetskih državnih podjetij. Po kalkulaciji sovjetske komisije za drž. gospodarstvo je sovjetska državna industrija, upravljana po trgovskem načinu, zaključila svojo trgovsko bilanco za poslovno leto 1923-24 s 142 milijoni rubljev dobička, od katerega je pripadlo državi 71 milijonov. V letu 1924-25 je dobiček narastel na 315 milijonov rubljev, od katerega odpade državi 173 milijonov rubljev (54%). Takozvana vse-sovjetska »trgovska podjetja« so imela v poslovnem letu 1923-24 37 milijonov rubljev dobička, od katerih so dala državi 17 milijonov, a leta 1924-25 22 milijonov (posledica padanja blagovnih cen), od katerih morajo dati državi 10 milj. rubljev. Dobički bank so znašali v l. 1923-24 46, a v letu 1924-25 97 milijonov rubljev. Država si je vzela za prvo poslovno leto 18, a za drugo kar 31 milijonov rubljev. Skupno so oddala podjetja v državno blagajno v letu 1923-24 120 milijonov rubljev (dobiček 478 milijonov). Konsumne zadruge so v prvem znanem letu izkazale 61 milijonov rubljev dobička, od katerega odpade na mestne konsumne zadruge 37, a na poljedelske 4 milijone rubljev.

Izpremembe v stanju trgovskih in drugih podjetij v času od 1. oktobra do 31. decembra 1925. Po statističnih podatkih naše Zbornice za trgovino, obrt in industrijo so se izvršile v času od 1. oktobra do 31. decembra 1925 s strani trgovskih in drugih podjetij v zborničnem okoliščju naslednje spremembe (Prva prosta številka pomeni prijavo, a druga v oklepaju odjavo. Glede sprememb pri industrijskih in obrtnih podjetjih bomo poročali v drugi številki): **Trgovina:** s konji 2 (3); s konji in govejo živino (1); z živino 3 (4); z govejo živino 7 (1); z govejo živino in prašiči 2 (1); z govejo živino, prašiči in teleti 3; s prašiči 1 (2); s prašiči in teleti 1; z železino 1 (2); s stroji (2); z avtomaterialom, elektrotehničnim in tehničnim materialom 1; z elektrotehničnimi potrebščinami 3; z elektr. predmeti in vžigalniki 1; s stekl. blagom 2; z zlatino in srebrnino (1); z lesom 26 (33); z drvni 1 (1); s kurivom 2; s premogom 2; z ogljem (1); z rudninami na debelo (1); s pohištvom 1 (1); z manufakturnim blagom 10 (5); z manufakturnim in modnim blagom ter konfekcijjo 1; z modnim blagom 1; s perilom in modnim blagom 1; s čipkami

(2); s pleteninami 1; z volno in volnenimi izdelki (1); z obleko 1; s klobuki 1; z usnjem 4 (2); z usnjem, čevlji in čevljarškimi potrebšč. 1 (1); s kožami 1; s čevlji 1; z deželnimi pridelki 16 (14); z deželnimi pridelki na debelo 1 (2); s senom in slamo (1); s cvetlicami na debelo 1; s specerijskim blagom 1 (4); s specer., kolon. in materialnim blagom (1); s kolon. blagom na debelo (1); z delikatessami 3 (2); z vsakovrstnimi ribami 1; s krompirjem na debelo (2); z mešanim blagom 68 (45); z meš. blagom, podružnica 4 (3); z galanterijskim blagom 11 (7); s papirjem in šolskimi potrebščinami 3 (2); s šolskimi knjigami, molitveniki, koledarji ter sv. podobami 4; s šolskimi knjigami 1; z drogrvami in kemikalijami, podružnica 1; z vinom (1); z vinom na debelo 7 (4); z vinom v zaprt. steklenicah 1 (3); z vinom in pivom v zaprt. stekl. 1 (10); z vinom in žganjem na debelo (2); z vinom in žganjem v zaprt. stekl. (1); z žganjem (1); z žganjem v zaprt. stekl. (2); z optičnimi predmeti (1); s kirurški instrumenti 1; z bandažnimi predmeti 1; s fotomanufakt. in parfumerijskimi predmeti 1. — **Branjarstvo** 24 (19); kramarija 1 (1); komisjska trgovina 6 (3); trgovska agentura 3 (9); mešetar za živino 2 (1); javna mostna tehtnica 3; reklamni zavod (1); trgovina s posestvi 1; izposojevanje mlatinic (3); godbeniki 1; sejmarstvo 16 (26); razno 71 (56). — Celokupno se je tedaj v zborničnem okoliščju prijavilo na novo 339 trgovskih obratov, odjavilo pa 294.

Industrija.

Električna centrala na Krškem polju. Zagrebško mestno poglavarstvo je izdalo 11. t. m. obvestilo, v katerem zavrača vse vesti, ki so javile sklep pogodbe med zagrebško občino in pa švicarsko tvrdko »Motor Columbus« v zadevi zgradbe električne centrale na Krškem polju. Mestna občina se je samo načelno dogovarjala z omenjeno tvrdko, do sklepa pogodbe pa utegne priti še čez par mesece.

Kultiviranje bombaža pri nas. Ministrstvo poljoprivrede in voda je nakupilo večjo količino semena za bombaž. Seme se bo razdelilo med prebivalce Južne Srbije, ki že gojijo bombažne kulture, a del semena se bo odposlal v Dalmacijo, da se uvede tudi tam kultura bombaža.

Velesejem britanske industrije se vrši letos v Londonu in Birminghamu od 15. do 26. februarja. Pozivnice, na podlagi katerih izdaja angleški konzulat v Zagrebu posestnikom velesejma brezplačni vizum, dobijo interesenti v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, med uradnimi urami.

Denarstvo.

Plačila Nemčije na račun reparacij v januarju 1926. Na račun vojnih reparacij je Nemčija plačala raznim državam v mesecu januarju 79.078.096 zlatih mark. Francija je dobila 46.433.400, Anglija 18 milj. 648.129, Italija 2.359.415, Belgija 8.212.848, Jugoslavija, Rumunija, Portugalska, Grška in Poljska skupno 3 milj. 395.595 zlatih mark. Dajatve Italiji so bile tako porazdeljene: premog in koks 472.291, barvila in farmacevtski proizvodi 284.085, razne dajatve 194.857 zlatih mark.

Kapital in bilance sovjetskih bank. Kapital sedmih največjih sovjetskih bank je konec preteklega leta znašal 332.2 milijonov rubljev. Od te vsote odpade 107.9 milijonov na Državno emisijsko banko, 76 milj. na Industrijsko banko, 30 milj. na Banko za zunanjo trgovino, 16,9 na Zadržno banko, 34,1 na Moskovsko banko in 8,6 milijonov rubljev na Elektro-banko. Bilance vseh treh bank so konec preteklega leta izkazovale skupno 3040,5 milijonov rubljev, od katerih odpade 231,3 milj. na Državno emisijsko banko, 281,7 milj. na Industrijsko banko, 113,6 milj. na Banko za zunanjo trgovino, 63,6 na Moskovsko banko, 681 na Centralno komunalno banko in 43,4 na Elektro-banko.

Carina.

Afera carinskih uradnikov v Mariboru. Nedavno se je arčtiralo v Mariboru nekoliko carinskih uradnikov zbog zlorabe službene moči in drugih nerednosti. Obtožnica je sedaj končana. Obtožnica vsebuje 15 s strojem pisanih strani in obtožuje 12 oseb. Kakor se poroča, so oblasti

začele nanovo preiskovati, ker so prišli na sled, da so v zadevo zapleteni tudi druge še do sedaj nepoznane osebe.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani sporoča, da je dosedanji načelnik g. Fran Stupica, veletrgovec v Ljubljani, odložil načelniško mesto, ter da je prevzel posle načelnika podnačelnik g. Ivan Gregorec, veletrgovec v Ljubljani.

RAZNO.

Resolucija ankete na Sušaku. Na anketi, ki se je vršila na Sušaku glede ustanovitve svobodne cone in o kateri smo pisali v naši zadnji številki, se je sklenila sledeča resolucija: Vprašanje osnovanja svobodne carinske cone na Sušaku zahteva resno in detajlno proučevanje vseh momentov, ki odgovarjajo za in proti temu projektu. V sled tega se ima zbrati posebna anketna komisija strokovnjakov in interesentov, ki bo v tem vprašanju izdala definitivno utemeljeno mnenje. Izbira članov za to anketno komisijo se prepušča trgovski in obrtniški zbornici v Zagrebu, odnosno njeni zbornični sekciji na Sušaku. Poleg tega je anketa zaključila, da se ima od ministrstva saobračaja takoj zahtevati revizijo železniške tarife, ki je stopila v veljavo dne 1. novembra 1925.

Seja gospodarskega oddelka Zveze narodov. Beremo, da je za 1. marec sklicana seja gospodarskega oddelka pri Zvezi narodov. Na programu je med drugim tudi predlog mednarodnega dogovora o opustitvi izvoznih in uvoznih omejitev; ta načrt je svoj čas izdelala Zveza narodov in ga je predložila državam, da se industrijske in trgovske korporacije o njem izjavijo. Drugi predlogi se tičejo znanbe, odkod je blago, dalje poenostavljenja carinskih formalitet, meničnega prava itd. Govorili bodo tudi o gospodarskih krizah.

Društvo narodov in Nemčija. Nemški generalni konzul je za 10. t. m. napovedal izročitev nemške note za pristopek k Društvu narodov. Vsled tega je dne 12. t. m. sklicana seja Društva narodov, na kateri so razpravljali o nemški noti.

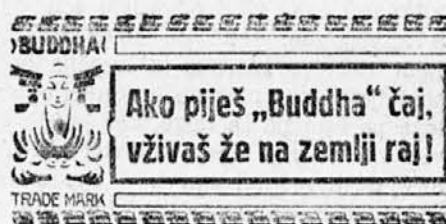
Novinarska agencija »Beogradio«, ki si je postavila nalogo, da organizira politično in gospodarsko poročevalno službo na celem Balkanu, je začela redno izdajati biltene, ki vsebujejo važne gospodarske informacije iz vseh držav Balkana in so zlasti priporočljivi za gospodarske kroge. Novinarska agencija »Beogradio« ima svoj sedež v Beogradu, Knez Mihajlova 17.

Državna borza dela v Ljubljani. — Na državni borzi dela v Ljubljani je od 1. januarja do 5. februarja 1926 zahtevalo delo 576 moških, 111 žensk; skupaj 687 oseb. Ponujeno je bilo delo 338 moškim, 72 ženskam; skupaj 410 oseb. Izvršenih je bilo posredovanj: 277 moških in 69 ženskih; skupaj 346. Odpotovalo je 81 moških in 6 žensk; skupaj 87 oseb.

Rusko zlato za Nemčijo. Včeraj popoldne je prispelo iz Moskve v Berlin 36 zabojev zlata, ki tehtajo skupno 600 pudov, kar znaša približno 100 q. To zlato je poslala sovjetska vlada kot odškodnino za blago, ki ga je Nemčija dala pred dvema letoma Rusiji.

Po svetu. Za promet po Labi med Češko in Saško se je osnoval poseben kartel; namen mu je, da napravi konec pogubnemu konkurenčnemu boju prizadetih družb, ki je vsem škodoval in nikomur koristil. Zato so pa tudi vse družbe h kartelu pristopile. — Aktivum češko-slovaške trgovske bilance v lanskem letu je znašal 1205 milijonov Kč, leto prej pa 1180 milijonov. — Glede petrolejske pogodbe med nemško petrolejsko družbo in Anglo-Persian Co. beremo, da si je nemška družba za deset let naprej zagotovila dobavo petroleja od Anglo-Persian Co. Zavarovala si je pri tem popolno samostojnost in si kupi surovi petrolej in bencin lahko tudi drugod. — **Nemške železnice** so vpeljale novost, da v D-vlakih jedilni natak gostov ne nadleguje dvakrat. Ko je obed pripravljen, da natak z gongom znamenje za obed; na koncu, v sredi in v začetku stranskega hodnika. — Od 1. do 7. avgusta se vrši v Edinbourghu na Škotskem 18. mednarodni esperantski kongres. Severonemški Lloyd v Bremenu bo poslal poseben parnik na kongres, ki bo imel prostora za 960 oseb. Parnik bo v Edinbourghu sedem dni in bodo popot-

niki lahko na njem stanovali in obedovali. Tudi ne-esperantisti se vožnje lahko udeležijo in obkudujejo lepoto škotskega gorskega sveta. — Letni zaključek **Francoske banke** (Banque de France) izkazuje v lanskem letu ca. 705 milijonov frankov dobička, napram ca. 648 milijonov leta 1924; to je bruto-dobiček. Odštevisi upravne stroške, penzijske dotalcije itd. ostane čistega dobička 397 milijonov frankov, leto prej ga je bilo pa 332 milijonov. Razpoložljivi aktivni saldo znaša 55 milijonov frankov in so določili dividendo na 300 frankov, dočim je znašala leta 1924 290 frankov. — Tajništvo Zveze narodov zbira material za **Mednarodno gospodarsko konferenco**; pripravljani odbor se bo sestal v aprilu. Zlasti glede carine pred vojsko in po vojski bo material zelo obsežen. — Svoj čas smo že poročali, da se hočejo Angleži glede **sladkorja** po možnosti osamosvojiti in da so začeli s pridelavo sladkorne pese na Angleškem samem. Leta 1926 bo s peso obdelanih najbrže že 128.500 acrov (1 acre = 40.47 arov). Lanji jih je bilo 56.000, l. 1920 pa samo šele 22.000. Na koncu letošnjega leta bodo imeli Angleži že 20 lastnih sladkornih tovarn.

Ljubljanska borza.

petek 12. februarja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 76.50, bl. 78; Loterijska državna renta za vojno škodo, den. 279, bl. 282; Zastavni listi Kranjske deželne banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 200; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 101; Prva hrv. štetičnica, Zagreb, den. 967, bl. 973; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 49; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, bl. 125; Trbovelj. prem. družba, Ljubljana, den. 368, bl. 386; Združene papirnice, Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 110; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 90, bl. 100; »Šušar«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka, den. 115, bl. 120.

Blago: Hrastove, suhe, zdrave, meterske cepance, feo vag. Postojna tranz., 30 vag., den. 20.50, bl. 21, zaklj. 20.50; bukovka, suha, meterska, feo vag. Postojna tranz., bl. 25; bukovki železniški pragoivi: 2.51 m dolž., 13×23×13, bl. 28; 2.45 m dolž., 12 in pol × 22×12 in pol, feo vag. nakl. postaja, bl. 24; lipovi hlodi od 2 m napr., od 30 cm napr., la, sveži, feo vag. nakl. post., den. 400; topolovi hlodi od 2 m napr., od 30 cm prem. napr., la, sveži, feo vag. nakl. post., den. 300; Jesenovi plohi od 3 m napr., stol., 10%, od 2—2.90 m, od 30 cm napr., z 15% od 25 do 29 cm, pretežno prvi hlovi brez rujavega sra, feo vag. n. p., bl. 550; trami, monte po noti, feo vag. nakl. p., den. 240; hrastovi plohi, neobrobjeni, 90, 110, 130 mm, od 2.50 m napr., feo vag. Postojna tranz., den. 1050, bl. 1150; pšenica bačka, feo nakl. post., bl. 295; pšenica sremska, feo vag. nakl. post., bl. 290; kuruza času prim. suha, feo sremska postaja, bl. 121; kuruza času prim. suha, feo slav. p.-bl. 123; kuruza času prim. suha, feo ban. p.-bl. 118; kuruza inzulanka, več kot času prim. suha, feo vag. medj. post., bl. 167.50; kuruza umet. sušena, feo vag. bačka postaja, bl. 142; kuruza umetno sušena, feo Postojna tranz., bl. 182.50; ječmen, 62 kg, feo vag. bačka post., bl. 155; ječmen spomial. pivovarn., 66-67 kg, par. Ljubljana, bl. 260; oves rešetani, feo vag. slav. postaja, bl. 190; ajda domača, feo prekm. post., bl. 260; rž domača, feo vag. prekm. post., bl. 210; rž, 71-72 kg, par. Ljubljana, bl. 220; proso rumeno, feo vag. prekm. post., bl. 210; proso rumeno medjim., feo Ljubljana, bl. 220; otrobi drobnj, pšenični, feo vag. nakl. postaja Vinkovci, bl. 115; otrobi drobnj, pšenični, par. Ljubljana, bl. 140; ječnice zlatorumene, feo vag. dol. p. den. 250; konoplja in steblih, feo vag. slav. post., bl. 90; la Portlandcement »Salona-Tours«, feo vag. Solin; v jutavrečah po 50 kg, bl. 40; v papirnatih vrečah po 50 kg, bl. 45; v sodih po 150, 180, 200 kg, bl. 52.50.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski tedenski sejem. (10. t. m.) Dogon živine srednji. Debelih svinj je bilo malo. Inozemskih kupcev ni bilo, le nekaj konj se je nakupilo za Italijo. Cene so ostale prilično neizpremenjene. Samo voli so se pocenili za 50 par pri kg. Večja partija bosanskih svinj drobne vrste je bila prodana za Maribor po zelo nizkih cenah 8.50—11.50 napram ceni minule sredje 10—12 Din. Notirajo za kg žive teže: voli I. 9.50 do 10.50, izjemno (10.50 do 11), II. 8 do 9, III. 7 do 7.50, bosanski I. 8 do 9.50, II. 7 do 8, III. 5.50 do 6.50, krave domače I. 7 do 8,

II. 5 do 6, III. 3 do 4, junci I. 10 do 11, II. 8 do 9, junice I. 7 do 9, II. 3.75 do 6, teleta 7 do 11, (zaklana 10 do 13), svinje domače mesne 11.50 do 13, pitane 13 do 14, domače zaklane 14.50 do 15.50, sremške zaklane 15 do 16.50 Din. Krma: seno I. 100 do 125, II. 75 do 80, stisnjeno 80 do 86, detelja in lucerna 125 do 150, slama 75 do 125 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (9. t. m.) Dagon 10.121 komadov. Od tega je bilo 1764 komadov iz Jugoslavije. Cene debelim svinjam so spričo zmanjšane ponudbe narasle za 5 do 15 grošev pri kg. Proti koncu sejma je postala tendenca mlačnejša. Mesne svinje so se zaradi močnega povpraševanja podražile za 40 grošev. Notirajo za kg žive teže: debele svinje I. 2.05 do 2.15 (2.20), srednjetežke 1.95 do 2.10, kmečke 1.86 do 2.10, stare 1.80 do 1.95, mesne svinje 2 do 2.35 (2.40) šilinga.

O sladkorju. V preteklem tednu na sladkornem trgu ni bilo posebnega kolebanja; ni bilo nobenih poročil, ki bi mogla kolebanje povzročiti. Zanimive so sledeče številke o letnih kupčijah na trgu v Newyorku: 1920 je bilo prodanih 489.800 ton, 1921 930.350 ton, 1922 5.748.750 ton, 1923 8.367.300 ton, 1924 3.722.750 ton, 1925 pa 10.623.550 ton. Leta 1925 je znašala ta kupčija že 43 odstotkov vse svetovne produkcije; vrhu tega pa kupčija še raste, ker je bilo število ton v drugi lanski polovici 5.718.000, torej dosti več kot v prvi. — Glede Kube noč novega, samo par tisoč ton manj kot

lani. Za Javo naznanjajo za leto 1926 1.948.000 ton; lani jih je bilo 2.247.000. — Za Evropo je priobčil Licht spet statistiko, ki izkaže napram zadnji cenitvi 60.000 ton manj. Poglejmo jo (v tonah):

	1923/24	1924/25	1925/26
Nemčija	1.134.611	1.575.684	1.610.000
Češkoslovaška	997.993	1.409.703	1.550.000
Avstrija	47.000	75.000	80.000
Ogrska	125.000	202.354	160.000
Francija	490.849	827.472	755.000
Belgija	300.121	400.105	340.000
Holandska	231.923	329.244	315.000
Danska	109.000	140.000	175.000
Švedska	149.427	135.000	200.000
Poljska	389.995	494.854	550.000
Italija	351.102	422.000	162.000
Španska	185.063	260.000	225.000
Rusija	360.000	458.375	1.000.000
Skupaj	5.060.364	7.077.791	7.422.000

Napram lanskemu pridelku je letos 344 tisoč ton več, kar pride vse na račun Rusije, ki je vstavljena letos z 1 milijonom ton. Na drugem mestu smo govorili, da je tudi res tako.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. februarja t. l. ponudbe za dobavo 700 litrov denaturiranega špirta; do 19. februarja t. l. za dobavo zaves, zastav, odej in žimnic; do 23. februarja t. l. za dobavo usnja; do 26. februarja t. l. za dobavo 16.000 kg portland-cementa ter za dobavo potrebnim za litografijo. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 20. februarja t. l.

ponudbe za dobavo 1 vagona (12 kub. metrov) bukovega lesa. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 10. marca t. l. ponudbe za dobavo 30 komadov stolov iz upognjenega ali rezanega lesa ter za dobavo 1 tračne žage za rezanje lesa (Bandsäge). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 10. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave železnih sodov, kisikovih steklenic in razne ambalaže. — Dne 11. marca t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 52.450 kg železnih žbljev; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega usnjene materiala. — Dne 12. marca t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 3.388 ton premoga. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. februarja t. l. ponudbe za dobavo vezilnega in ploščatega železa in vezilne pločevine; do 16. februarja t. l. za dobavo 4000 kg barve (sajasto črne), za dobavo raznih čopičev, za dobavo 1100 komadov nalučnikov, za dobavo 50 kg voska za parkete, za dobavo 100 zidarskih ploščatih krtač, za dobavo 1500 komadov zaščitnih korbic za vagonске svetiljke; do 19. febr. t. l. za dobavo 150 m blaga »Kanevas«. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. Komand

da pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 3. marca t. l. ponudbe za dobavo raznega materiala (jelove deske, železni material, pločevina, zakovice, vijaki z maticami, cinkovo belilo itd.) — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. februarja t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 60.000 kg slame. — Dne 24. in 27. februarja t. l. glede dobave mesa za čas od 1. aprila do 1. oktobra t. l. za garnizije Bihač, Gospić, Sisak, Petrinja, Otočac, Banja Luka. — Dne 2. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave keramičnih plošč in betonskih armiranih cevi, dne 4. marca t. l. pa glede oddaje v zakup kolodvorske restavracije v Konjici. Dne 5. marca t. l. pri direkciji drž. železnic v Ljubljani glede dobave raznega elektromateriala. — Dne 6. marca t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave raznega materiala (smolene baklje, bombaž, volna, milo za pranje, kalijevo milo, vazelin, karbidni žgalniki). — Dne 8. marca t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 12.400 kub. metrov drv. — Dne 9. marca t. l. pri upravi drž. monopolov v Beogradu glede dobave 1.200.000 metrov pločevinastih spojk za izdelovanje škatelj, dne 10. marca t. l. pa glede dobave 51.000.000 komadov okroglih belih 5 in 8 mm spojk (Nieten).

Predmetni oglasi z natančnejšimi pogoji so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena 1900.

Delniška glavnica Din 50.000.000 —
Skupne rezerve nad Din 10.000.000 —

Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzojavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. šte. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenike!

Trgovci! Obrtniki!
Pri tvrdki

JOSIP PETELINC LJUBLJANA

blizu rušernovega spomenika, ob vodi
dobije vse potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje
na veliko in malo
po najnižji dnevni ceni.

Brodarsko akcionarsko društvo

Sedež: Beograd „**OCEANIA**“ Rimateljstvo: Sušak
Glavno odpravništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga
Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita	vsakega 1. meseca
„Šibenika“	4.
„Sušaka“	10.
„Trsta“	18.

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelona, Valencija, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Tenerife in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih mednarodnih.

Petnajstidnevna trgovska proga za
Egejsko morje

iz Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruže za: Patras, Kalmaro, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metilena, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedengadž, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku in glavno odpravništvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam:

„GROM“

Telefon Interurban

štev. 45A

Podružnice: **MARIBOR, JESENICE, RAKEK.**

Obavljata vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkvalitetnimi pogoji.

Zastopniški družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

NAROČAJTE
»TRGOVSKI LIST!«

KJE SE KUPI?

Le pri tvrdki Josip Petelinc Ljubljana

blizu Prašernovega spomenika ob vodi. Najbolji živalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk Gritner - Adler - Phönix. Istelele posamezne dele za stroje in kolosa, igle, olje, jermena, pnevmatike. Požar o vezenju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

MOTOCIKLI B. S. A. — Najbolj sigurni in ekonomični 25 litrsko potovanja. Nove znižane cene za 1926. Jugo-Auto Ljubljana Tel. 256

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552